

Reč života - septembar 2015.

„Ljubi bližnjeg svog kao samog sebe.“ (Mar 12, 31)

Ovo je jedna od onih rečenica iz Jevanđelja koje traže da ih živimo odmah, bez odlaganja. Tako je jasna, nedvosmislena – i zahtevna – da joj nije potrebno mnogo komentara. Ali da bismo shvatili koju snagu sadrži, moramo da je smestimo u njen kontekst.

Isus odgovara književniku – proučavaocu Biblije – koji Ga pita za najveću od svih zapovesti. Bilo je to otvoreno pitanje, pre svega zato što je u Svetom pismu postojalo 613 pravila i trebalo ih je poštovati...

Jedan od velikih učitelja u vremenu neposredno pre Hrista, rabin Šamaj, odbio je da odgovori na pitanje koja je najveća zapovest. Drugi su već počeli da smatraju da ljubav zauzima središnje mesto, što će kasnije potvrditi i Isus. Rabin Hilel se, na primer, ovako izrazio: „Ne čini svome bližnjem ono što je tebi mrsko; u tome je sav zakon. Ostalo je samo tumačenje.“^[1]

Isus ne samo što preuzima učenje o središnjoj važnosti ljubavi, nego u jednu zapovest povezuje ljubav prema Bogu^[2] i ljubav prema bližnjem.^[3] Na pitanje književnika odgovara: „Prva [zapovest] je: Čuj, Izrailju! Gospod je Bog naš Gospod jedini. Zato ljubi Gospoda Boga svog svim srcem svojim i svom dušom svojom i svim umom svojim i svom snagom svojom. Ovo je prva zapovest.

I druga je kao i ova: Ljubi bližnjeg svog kao samog sebe. Druge zapovesti veće od ovih nema.“

„Ljubi bližnjeg svog kao samog sebe.“

Drugi deo ove jedinstvene zapovesti izraz je prvog dela – ljubavi prema Bogu. Bogu je toliko stalo do svakog Njegovog stvorenja, da ćemo Ga najviše obradovati i pokazati Mu delatnu ljubav budemo li izraz Njegove ljubavi prema svima. Kao što su roditelji zadovoljni kad vide da se njihova deca slažu, pomažu i da su međusobno povezana, tako je i Bog – koji je nama kao otac i majka – zadovoljan kad vidi da volimo bližnje kao same sebe, doprinoseći tako jedinstvu ljudske porodice.

Vekovima su proroci tumačili izraelskom narodu da Bog želi ljubav, a ne paljenice i žrtve.^[4] Sam Isus poziva se na njihovo učenje kad kaže: „Idite i naučite se šta znači: Milosti hoću, a ne priloga.“^[5] Kako možemo voleti Boga kojeg ne vidimo, ako ne volimo brata kojeg vidimo?^[6] Volimo Ga, služimo, častimo onoliko koliko volimo, služimo, častimo svaku osobu, blisku ili nepoznatu, iz našeg naroda ili nekog drugog, a iznad svega one „malene“ i s potrebama.

To je poziv upućen hrišćanima svih vremena da poštovanje Boga pretvore u život, da izađu iz crkava gde su se klanjali, voleli i slavili Boga – i da krenu u susret drugima, ostvarujući ono što su razumeli u molitvi i zajedništvu s Bogom.

„Ljubi bližnjeg svog kao samog sebe.“

Kako živeti ovu Gospodnju zapovest?

Setimo se pre svega da je ona deo nerazdvojnog diptiha koji obuhvata ljubav Božju. Potrebno je vreme da bismo spoznali šta je ljubav i kako voleti, stoga treba dati prostora molitvi, razmatranju i razgovoru s Njim. To učimo od Boga koji je Ljubav. Ne krademo vreme bližnjem kada smo s Bogom – štaviše, učimo velikodušnije i primerenije da volimo svakoga. Istovremeno, kad se vraćamo Bogu nakon što smo voleli druge, naša molitva je iskrenija, stvarnija, obogaćena svim osobama koje smo susreli i koje donosimo pred Njega.

Da bismo voleli bližnjega kao same sebe, potrebno je da ga poznajemo kao same sebe. Morali bismo stići do toga da volimo bližnjega onako kako on želi da bude voljen, a ne kako bismo mi želeli da ga volimo. Danas kad naša društva postaju multikulturalna, s osobama koje dolaze iz veoma različitih svetova, taj izazov je još veći. Onaj ko putuje u neku novu zemlju mora da upozna njenu tradiciju i vrednosti: samo tako može da razume i voli njene žitelje. Isto vredi i za one koji prihvataju nove doseljenike, često izgubljene, suočene s drugačijim jezikom i problemima uklapanja u novu sredinu.

Različitosti postoje i među pripadnicima iste kulture: unutar iste porodice, u radnim sredinama ili u susedstvu. Zar ne bismo bili srećni kad bi neko izdvajao za nas svoje vreme, slušao nas, pomagao nam da pripremamo ispite, da nađemo radno mesto, sredimo kuću? Možda i druga osoba ima slične želje? Moramo umeti da ih odgonetnemo, pažnjom prema njoj, iskrenim slušanjem i postavljanjem u njenu kožu.

Važan je i kvalitet ljubavi. U poznatoj himni ljubavi apostol Pavao nabraja svojstva kojih je dobro prisetiti se: ljubav je strpljiva, drugome želi dobro, ne zavidi, ne nadima se, smatra drugoga važnijim od sebe, ne uskraćuje poštovanje, ne traži svoj interes, ne srdi se, ne pamti zlo, sve pokriva, sve veruje, svemu se nada, sve podnosi.^[7]

Koliko li je prilika i koliko nijansi u življenju rečenice:

„Ljubi bližnjeg svog kao samog sebe.“

Naposletku možemo da podsetimo da se ovo pravilo ljudskog života nalazi u temelju poznatog „zlatnog pravila“ koje nalazimo u svim religijama i kod velikih učitelja „laičke“ kulture. Na izvorima svog kulturnog nasleđa ili verovanja mogli bismo da potražimo slične pozive na ljubav prema bližnjem i pomognemo jedni drugima da ih živimo zajedno: hinduisti i muslimani, budisti i pripadnici tradicionalnih religija, hrišćani i ljudi dobre volje.

Moramo zajedno da radimo na stvaranju novog mentaliteta koji će davati vrednost bližnjem, ulivati poštovanje prema osobi, štititi manjine, biti pažljiv prema slabima, odvrćati od sopstvenih interesa da bi na prvom mestu bili interesi bližnjega.

Kad bismo svi zaista bili svesni da moramo da volimo bližnjeg kao same sebe, sve dotle da ne činimo drugome ono što ne bismo želeli da drugi nama čini, i da činimo drugome ono što bismo želeli da on nama čini, prestali bi ratovi i nestalo bi pokvarenosti. Sveopšte bratstvo ne bi više bila utopija, a civilizacija ljubavi uskoro bi postala stvarnost...

Fabio Čardi

[1] TB, Shab. 31.

[2] Up. Pnz 6, 4.

[3] Up. Lev 19, 18.

[4] Up. Hoš 6, 6.

[5] Mt 9, 13.

[6] Up. I Iv 4, 20.

[7] Up. I Kor 13, 4-7.